

МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ПЛЕВЕН
ФАКУЛТЕТ „ЗДРАВНИ ГРИЖИ”
ЦЕНТЪР ЗА ДИСТАНЦИОННО ОБУЧЕНИЕ

КАТЕДРА „СЕСТРИНСКИ ХИРУРГИЧНИ ГРИЖИ”

ЛЕКЦИЯ №9

ЗА ДИСТАНЦИОННА САМОПОДГОТОВКА ПО УЧЕБНА ДИСЦИПЛИНА
„ХИРУРГИЯ”

ЗА СТУДЕНТИ ОТ СПЕЦИАЛНОСТ „МЕДИЦИНСКА СЕСТРА”

ТЕМА : Анестезия в хирургията

РАЗРАБОТИЛ: Проф. Т. Делийски, дмн

Гр. Плевен
2020 год.

Анестезия в хирургията

1. Видове анестезия

Вече може да се каже, че ако не се предложи на пациента някакъв вид анестезия, той бива лишен от постиженията на медицината. Анестезията се прилага по три начина:

- Обща анестезия;
- Местна анестезия - контактна анестезия; инфилтрационна; терминална анестезия; проводна (областна регионална) анестезия: ромб на Hakenbruch; анестезия по Oberst; спинална анестезия; епидурална анестезия; комбинирана спинално епидурална анестезия.
- Блокади (инфилтрационната и проводна анестезия) за третиране на болката.

2. Обща анестезия при хирургичните операции

2.1. Видове обща анестезия:

- Пряка:
  - венозна;
  - интраосална;
- Непряка:
  - инхалационна;
  - ректална.

2.2. Етапи на общата инхалационна анестезия

Етапите са:

увод поддържане извеждане

2.3. Оперативен и анестезиологичен риск . Предоперативна оценка

Преди всяка операция екипът анестезиолог - хирург оценява анестезиологичния риск.

По-важните рискови фактори за периперативна смъртност са следните:

- Възраст над 80 години;
- Ишемична болест на сърцето;
- Инфаркт на миокарда от преди повече година;
- Инфаркт на миокарда след по малко от 1 година;
- Хронична сърдечна недостатъчност;
- Хронична обструктивна белодробна болест;
- Бъбречна недостатъчност;
- Захарен диабет;

Състояние на обратима загуба на съзнанието, с липса на спомен и волево дразнене. Това състояние може да се индуцира чрез прилагане на медикаменти интравенозно или инхалационно, а най-често като комбинация от двата начина

- Спешна оперативна намеса;
- Дълготрайна операция;
- Голяма оперативна намеса.

На всеки от рисковите фактори е проучена каква е самостоятелната му сила на неблагоприятно въздействие и тя е степенувана спрямо другите рискове.

2.4. Особенности на анестезията при лапароскопските и роботизирани операции

Минимално инвазивната хирургия навлиза все по - широко в хирургичната практика. С нея се постига по-голяма прецизност, намаляване на болката и усложненията и по - лек следоперативен период.

В същото време минимално инвазивната хирургия създава редица предизвикателства пред анестезиологичния екип. Те са свързани от една страна с високото вътрекоремно налягане (пневмоперитонеум), а от друга с често заеманото положение на пациента по време на операцията Тренделенбург.

Влияние на въглеродния двуокис (CO2) и позицията Тренделенбург върху различните органи и системи в хода на анестезията

Сърдечно-съдова система

Дихателна система

Отделителна система

Нервно-ендокринни промени

2.4.1. Анестезиологична предоперативна подготовка на пациентите, на които предстои роботизирана оперативна намеса

Трябва да се има в предвид, че съпътстващата патология, кардиодепресивните лекарствени средства, възрастта, продължителността на оперативната намеса и анестезия са от голямо значение за наблюдаваните неблагоприятни промени по отношение на сърдечно-съдовата система. Изборът на анестетични медикаменти с кардиодепресивен ефект трябва да бъде внимателно съобразен със състоянието на пациента. По-високото

вътрекоремно налягане и изразената Тренделенбург позиция, създават предпоставка за по-чести хемодинамични промени, криещи риск за живота на пациентите.

Това налага необходимостта от предоперативна подготовка, съобразена с вида и обема на хирургичната интервенция, т.к. това е от изключително голямо значение за безопасното протичане на анестезията.

Анестезиологични методи, предпочитани при минималноинвазивни операции

Това са:

- Обща интубационна анестезия
- Комбинирана (балансирана) анестезия

3. Местна анестезия (местна аналгезия)

Независимо от големите постижения на анестезиологията в областта на общата анестезия с нейните възможности за индивидуализиран подход, съобразен с вида на операцията и състоянието на пациента, местната анестезия продължава да бъде уместен начин за извършване на редица оперативни намеси.

Механизмът на действие на местните анестетици се състои в блокиране на генерирането и провеждането на импулсите по протежение на нервното влакно. Това се постига чрез повишаване прага на възбудимост, забавяне на разпространението на импулса и честотата на възникване на акционните потенциали. В резултат на това последователно отпадат чувството за болка, температурата, допирът, натискът, а моторната функция отпада последна.

3.1. Видове местни анестетици

Най-често използваните местни анестетици са: Cocain, Procain (Novocain), Tetracain - 1%, Lidocaine (Lidocain, Xylocain) и Mepivacain (Carbocain), Bupivacaine (Marcain), Ropivacain, Levobupivacain

3.2. Показания за местна анестезия

Основно местната анестезия намира приложение в амбулаторната практика, където се извършват малки оперативни - лечебни и диагностични намеси. Желанието за сътрудничество на пациента и психическата му уравновесеност са условия за извършването ѝ. Тя влиза в съображение и при: наличие на противопоказания за обща анестезия; болни в тежко състояние или пълен стомах, особено когато операцията не е свързана с отваряне на телесни кухини; обезболяване на много стоматологични процедури; случаи на отсъствие на анестезиолог с необходимата подготовка. Местната анестезия може да се предпочете и в случаи на тежки - остри или дори хронични възпалителни заболявания на горните дихателни пътища и белите дробове, стига да може да покрие изискванията за оперативен достъп и оперативно манипулиране.

3.3. Усложнения при местна анестезия

Най-често се касае за остра интоксикация, като резултат от бърза резорбция на анестетика или вътресъдовото му инжектиране. Макар и значително по-рядко (около 1%) се наблюдават реакции на свръхчувствителност.

Възпалителни и септични усложнения са възможни при неспазване на правилата на асептика и антисептика.

3.4. Видове местна анестезия

Блокиране на сетивните импулси при местна анестезия може да стане на различни нива. В зависимост от това тя бива контактна, инфилтрационна, проводна и венозна.

Местната анестезия е състояние на временна загуба на сетивност (пълна или частична) и някои рефлексни в определена част от тялото без загуба на съзнанието

3.5. Блокада а нерви с цел обезболяване

Използването на инфилтрационната и проводната анестезия с цел лечение на различни по своя характер болки или дори нехирургично лечение на някои заболявания се нарича блокада. Блокадите могат да имат лечебно, диагностично и прогностично значение.

Извършването им е показано при невралгии, миалгии, миозити, фантомни болки след ампутация на крайник, периферносъдови заболявания. За осъществяването им се

използват местни анестетици - Lidocain, Mepivacain, Bupivacain в 1-2% разтвор. По-продължителен ефект се постига при употреба на смес от равни части Mepivacain (1% или

2%) с $(\text{NH}_4)_2\text{SO}_4$ (съответно 10% или 20% разтвор).

Инфилтрацията на местен анестетик в болезнената област може да преустанови болката, както и да намали мускулния и съдовия спазъм и по този начин да се подобри тъканната трофика.

Между най-често ползваните блокади са блокадите на сетивните нерви, на вегетативните нерви и ганглии и продължителна спинална и епидурална блокада.